

Yleiskaavan tavoitekyselyn tulokset

12.3.2024

————— ..... —————
JYVÄSKYLÄN
YLEISKAAVA
2050

Yleiskaavan 2050 tavoitekysely

MILLAINEN
JYVÄSKYLÄ ON
VUONNA 2050?

- Jyväskylän kaupunki järjesti **tammikuussa 2024 kaikille avoimen verkkokyselyn**, joka toteutettiin Maptionnaire-alustalla. Kyselyllä kartoitettiin jyvaskyläläisten näkemyksiä Jyväskylän yleiskaavan 2050 tavoitteiden asettelun taustalle.
- Vastaajilta kysyttiin myös mieluisia osallistumisen tavoista sekä tarjottiin mahdollisuus antaa vapaamuotoista palautetta esimerkiksi osallistumisesta tai ylipäänsä yleiskaavasta.
- Kysely pyrittiin pitämään helppona vastaamisen kannalta ja pituudeltaan lyhyehkönä. Lähtökohtaisesti kysymykset perustuivat valmiisiin vastausvaihtoehtoihin.
- **Kyselyyn tuli yhteensä 1105 vastausta** (ml. 127 vastausta, joissa kyselyä ei täytetty loppuun saakka).
- Kysely avautui kaavan vireilletulon kanssa samaan aikaan ja näistä oli virallinen kuulutus Keskisuomalaisessa. Kyselystä oli tietoa yleiskaavan ja Jyväskylän kaupungin verkkosivuilla. Lisäksi kaavan käynnistämisestä oli lehtijutut niin Keskisuomalaisessa kuin Suur-Jyväskylän lehdessä. Facebookista kyselystä löytyi tietoa Jyväskylän kaupungin päätililtä ja Jyväskylän kaupunkiympäristötililtä. Facebookissa oli kyselystä myös maksettua mainontaa.

MITKÄ OVAT
YLEISKAAVAN
KESKEISIÄ
TAVOITTEITA?

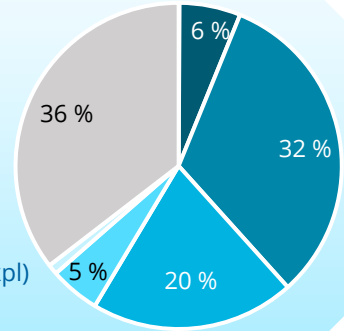
MITEN TAVOITTEET
OHJAAVAT
YLEISKAAVASSA
TEHTÄVIÄ
VALINTOJA?

Vastaajien taustatiedot

- Tyypillinen vastaaja oli Jyväskylän keskustaajaman alueella asuva, työssäkäyvä nainen, joka on noin 25-44-vuotias.
- Naiset olivat vastaajissa selkeästi yliedustettuina miehiin nähden. Samoin ikäluokat 25-44 ja 45-64-vuotiaat tätä vanhempiin ja nuorempiin ikäluokkiin verrattuna. Vastaajien asuinpaikan jakauma vastaa melko hyvin todellista jakaumaa, paitsi keskusta-alueella asuvat olivat jonkin verran yliedustettuina ja muualla Jyväskylän taajama-alueella asuvat aliedustettuina.

Vastaajan ikä

- alle 15 (1 kpl)
- 15-24 (67 kpl)
- 25-44(356 kpl)
- 45-64 (224 kpl)
- 65-74 (55 kpl)
- yli 74 (11 kpl)
- Ei vastannut (392 kpl)

24 % asui keskustassa (40100)

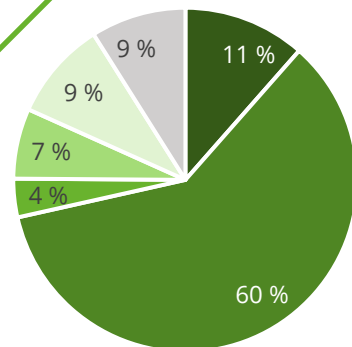
59 % muulla Jyväskylän taajama-alueella

10 % Korpilahden, Säynätsalon tai Tikkakosken taajamassa

7 % maaseutu- tai kyläalueilla

Vastaajan pääasiallinen toiminta

- Opiskelija/ koululainen
- Työssäkäyvä
- Yrittäjä
- Työtön, kotivanhempi yms.
- Eläkeläinen
- Ei vastannut

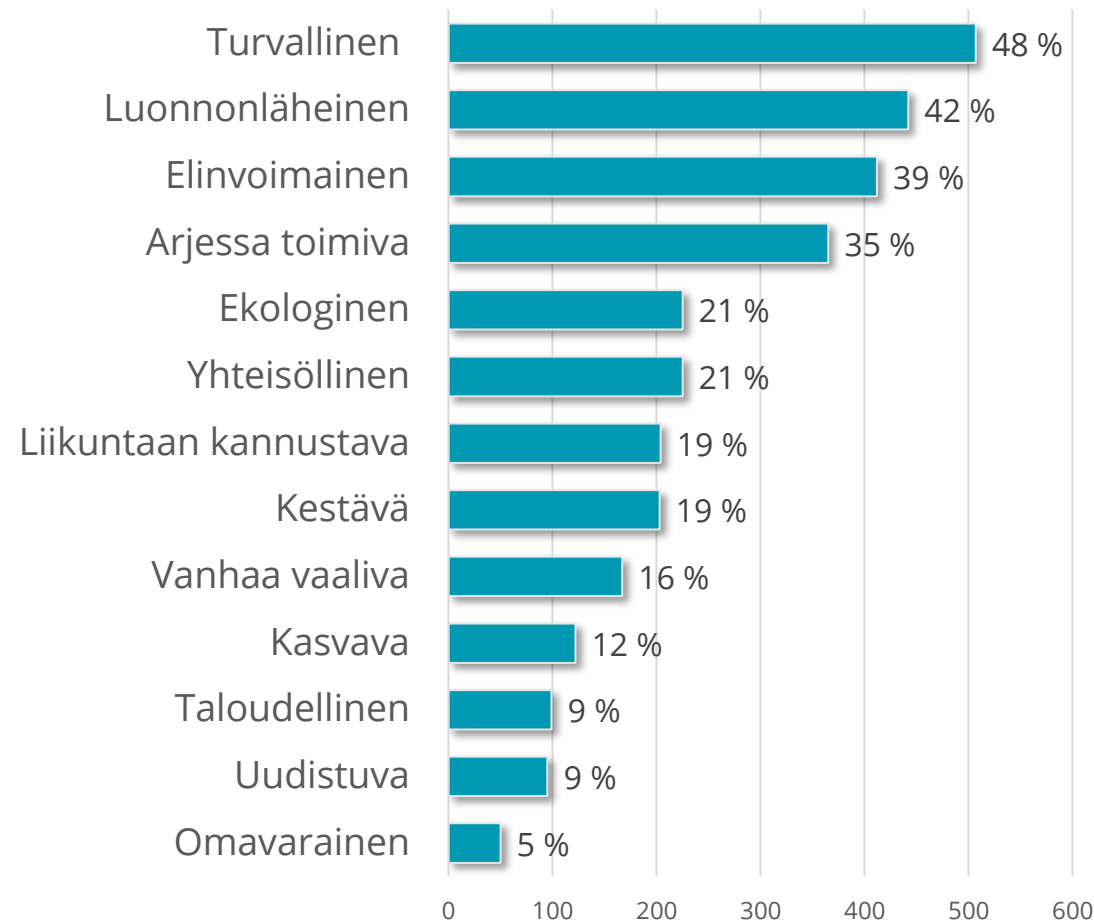

63 % naisia
33 % miehiä
4 % muu/ei halua kertoa

Millainen Jyväskylä on vuonna 2050?

Turvallinen, luonnonläheinen, elinvoimainen ja arjessa toimiva

- Vähintään kolmannes vastaajista oli valinnut adjektiivit *turvallinen*, *luonnonläheinen*, *elinvoimainen* ja *arjessa toimiva* Jyväskylää vuonna 2050 parhaiten kuvaavan kolmen sanan joukkoon.
- Kun vastauksia vertaili vastaajien taustatietojen perusteella (ikä, sukupuoli, asuinpaikka) oli neljän kärki kaikissa sama, vaikkakin painotus ja järjestys niiden välillä vaihtelivat joidenkin vastaajaryhmien osalta. Ainoastaan alle 25-vuotiaiden vastaajien osalta neljän kärkeen olisi elinvoimaisuuden sijasta noussut liikuntaan kannustava.
- Turvallisuus nousi ehkä yllättävänkin suosituksi. Sen suosiota saattaa selittää se, että julkisessa keskustelussa on viime vuosien aikana ollut esillä uusiakin turvallisuusuhkia (mm. sotiin ja segregatioon liittyvät) ja että sillä voidaan viitata monen tasoiseen turvallisuuteen aina lähiympäristöstä kansalliselle ja globaalille tasolle. Luonnonläheisyys korostui erityisesti naisvastaajien sekä muualla kuin Jyväskylän keskustassa tai maaseutu- ja kyläalueilla asuneiden keskuudessa. Elinvoimaisuus taas korostui enemmän miesvastaajien sekä vanhempien (erityisesti yli 64-vuotiaiden) vastaajien joukossa.
- Lisäksi vastaajille annettiin mahdollisuus vapaaseen kuvailuun. Näissä vastauksissa erityisesti kulttuuri nostettiin esille.

Millainen Jyväskylä on vuonna 2050?

Vapaa sana

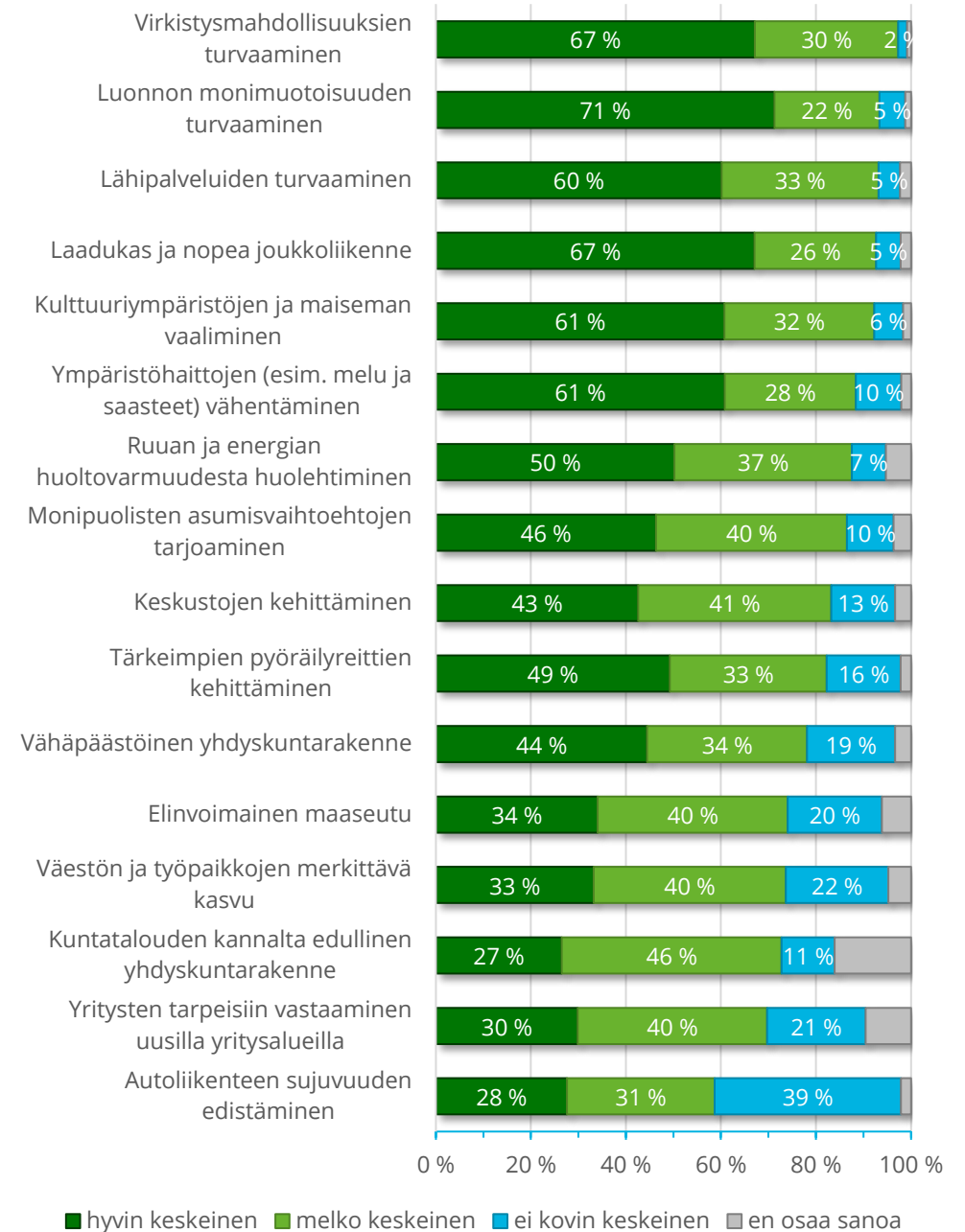
- Vastaajat voivat halutessaan kuvata vapaasti, millaisena he Jyväskylän näkevät vuonna 2050. Tähän tuli yhteensä 263 vastausta.
- Osittain vastaukset kommentoivat tai täydensivät valmiiksi valittuja vaihtoehtoja lisäkuvailulla.
- Lisäksi avoimissa vastauksissa nostettiin esiin teemoja, joita valmiissa vaihtoehtoissa ei ollut. Isossa osassa vastauksia nostettiin esille kulttuuri. Lisäksi myös sivistysasiat ja koulutus korostuivat.
- Yksittäisissä vastauksissa myös kritisoitiin esimerkiksi tehtyjä suunnitteluratkaisuja tai valittuja linjoja esimerkiksi keskustan kehittämisen osalta.

Yleiskaavan keskeiset tavoitteet

- Kyselyssä listattiin yhteensä 16 erilaista yleiskaavan liittyvää tavoitetta. Näiden osalta vastaajat arvioivat, kuinka tärkeitä ne ovat Jyväskylän yleiskaavan laadinnassa.
- **Lähtökohtaisesti kaikki kyselyssä arvioidut tavoitteet olivat ainakin jossain määrin keskeisiä vastaajien mielestä.** Jokaisen tavoitteen kohdalla ainakin 2/3 vastaajasta piti tavoitetta joko melko tai hyvin keskeisenä. Ainoastaan autoliikenteen sujuvuuden osalta osuus jäi pienemmäksi, mutta sitäkin 59 % vastaajista piti vähintään melko keskeisenä tavoitteena.
- Erityisesti luonnon monimuotoisuus, virkistysmahdollisuudet, joukkoliikenne, lähipalvelut, kulttuuriympäristöt ja maisema sekä ympäristöhaittojen vähentäminen arvioitiin tavoitteista hyvin merkittäviksi.
- Toisaalta autoliikenteen sujuvuutta, uusia yritysalueita, kuntataloudellista edullisuutta sekä väestön ja työpaikkojen merkittävää kasvua ei nähty niin keskeisinä.
- Monet vähemmän merkittävistä tavoitteista olivat sellaisia, jotka eivät ehkä kosketa vastaajien arkea samalla tavalla. Näissä myös *en osaa sanoa* -vaihtoehdon valinneiden osuus nousi tyypillisesti hieman korkeammaksi muihin tavoitteisiin verrattuna.

Mitkä ovat yleiskaavan keskeisiä tavoitteita?

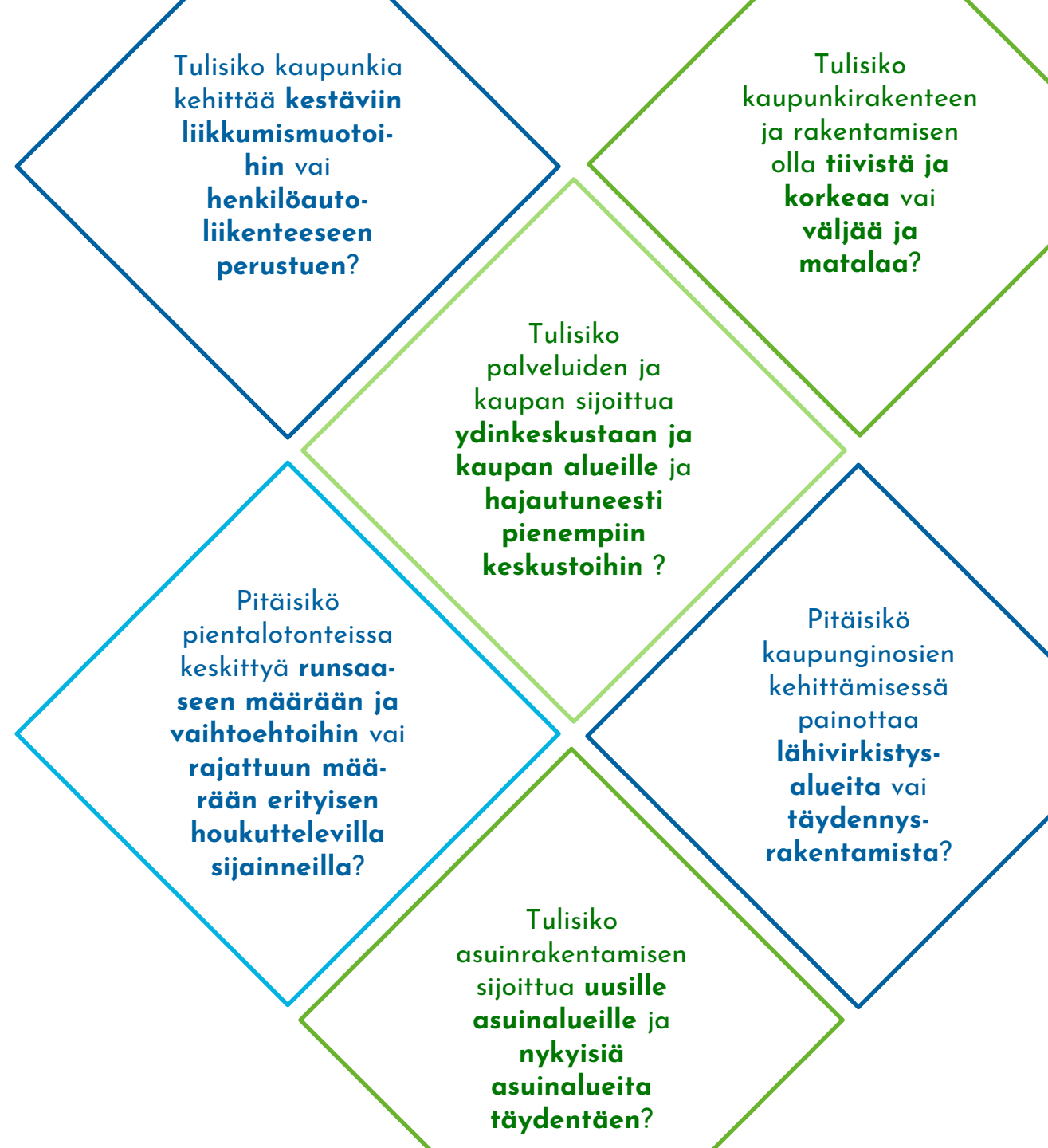

Yleiskaavan valinnat

Kyselyssä oli kuusi kysymystä, joissa vastaaja valitsi, millaisia painotuksia he tekisivät yhdyskuntarakenteen kehittymisen ja kasvun ohjaamisen suhteen. Valintojen voi nähdä heijastelevan niiden taustalla olevia arvoja. Painotuksen saivat arvon väliltä 0-100 ja lähellä arvoa 50 sijoittuneet vastaukset eivät painottaisi erityisesti kumpaakaan ääripäätä.

Vastaukset jakautuivat kaikkien kysymysten osalta koko akselille. Jokaisen kysymyksen osalta noin 15 % vastaajista sijoittui valintojen keskivaiheille (arvot 40-60).

Tulokset heijastavat sitä, että maankäytön ohjaamisessa tehtävät valinnat ovat harvoin puhtaasti joko-tai valintoja. Lisäksi ihmisten näkemykset yleiskaavassa tehtävistä valinnoista voivat erota huomattavastikin riippuen siitä, millaisia arvoja he valintojen taustalla painottavat.

Yleiskaavan valinnat

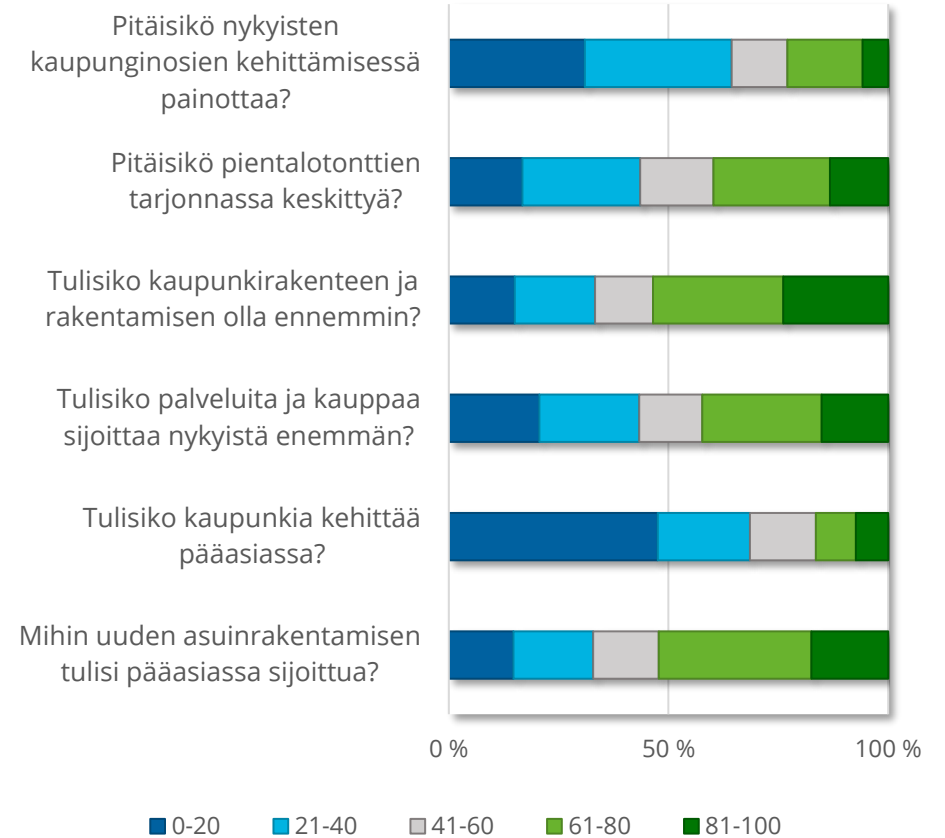
Mitä tekijöitä vastaajat painottivat?

Liikkumismuotoja, kaupunginosien kehittämistä, kaupunkirakenteen ja rakentamisen luonnetta sekä asuinrakentamisen sijoittumista koskevissa vastauksissa painottuivat toiseen vaihtoehtoon.

- **69 %** kehittäisi kaupunkia enemmän **kestäviin kulkumuotoihin** (kävely, pyöräily kuin joukkoliikenne) perustuen ja **16 %** enemmän **henkilöautoliikenteeseen** perustuen.
- **64 %** painottaisi nykyisten kaupunginosien **kehittämisessä** enemmän **virikistyskäyttöä** lähialueilla ja **23 %** **täydennysrakentamista palveluiden lähelle**.
- **53 %** haluaisi kaupunkirakenteen ja rakentamisen olevan **enemmän väljää ja matalaa** ja **33 %** **tiivistä ja korkeaa**.
- **52 %** sijoittaisi uutta asuinrakentamista enemmän **nykyisille asuinalueille ja niiden välittömään läheisyyteen** ja **33 %** **enemmän uusille asuinalueille**.

Pientalotonttien sekä kaupan ja palveluiden sijoittumisen suhteen valinnat eivät painottuneet selkeästi kumpaankaan vaihtoehtoon.

- **44 %** keskittyisi pientalotonttien tarjonnassa **määrälliseen runsauteen ja erilaisiin vaihtoehtoihin** sekä **40 %** **rajatumpaan määrän mutta erityisen houkutteleviin sijainteihin**.
- **43 %** sijoittaisi kauppaa ja palveluita nykyistä enemmän **ydin keskustaan ja keskeisille kaupan alueille** ja **42 %** **hajautuneemmin pienempiin keskustoihin**.

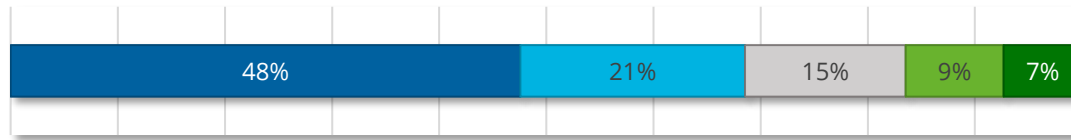

Yleiskaavan valinnat

Taustamuuttujien vaikutus valintoihin

Kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen

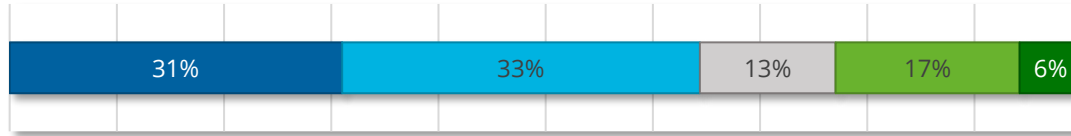
Tulisiko kaupunkia kehittää pääasiassa?

Henkilöauto-liikenteeseen perustuen

Virkistyskäyttöä lähialueilla

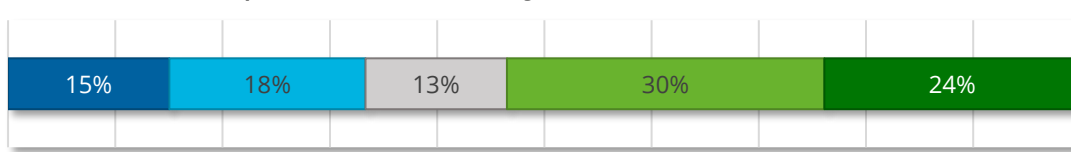
Pitäisikö nykyisten kaupunginosien kehittämisessä painottaa?

Täydennysrakentamista palveluiden lähelle

Tiivistä ja korkeaa

Tulisiko kaupunkirakenteen ja rakentamisen olla enemmän?

Väljää ja matalaa

Uusille asuinalueille

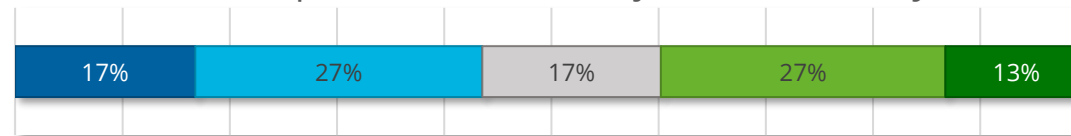
Mihin uuden asuinrakentamisen tulisi pääasiassa sijoittua?

Nykyisille asuinalueille ja niiden välittömään läheisyyteen

Määrälliseen runsauteen ja erilaisiin vaihtoehtoihin

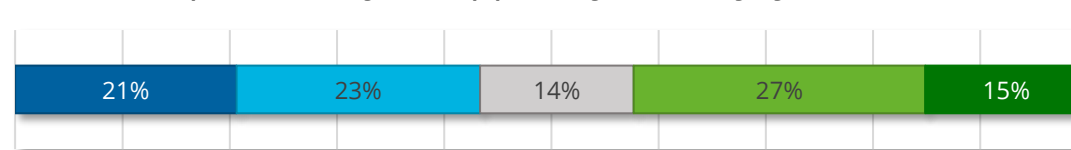
Pitäisikö pientalotonttien tarjonnassa keskittyä?

Rajatumpaan määrään mutta erityisen houkutteleviin sijainteihin

Ydin-keskustaan ja keskeisille kaupan alueille

Tulisiko palveluita ja kauppaa sijoittaa nykyistä enemmän?

Hajautuneesti pienempiin keskustoihin

Vastaajan asuinpaikka vaikutti selvästi muutamiin valintoihin:

- Jyväskylän keskustataajamassa ja erityisesti keskustassa asuvat painottaisivat kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen perustuvaa kaupunkirakennetta, palveluiden ja kaupan keskittymistä sekä pientalotonttien rajatumpaa tarjontaa houkuttelevissa sijainneissa selvästi enemmän kuin muissa taajamissa tai maaseutu- ja kyläalueilla asuvat.

Vastaajien sukupuoli ja ikä vaikuttivat muutamiin valintoihin:

- Miehet halusivat kaupunkirakenteesta ja rakentamisesta selvästi naisia tiiviimpää ja korkeampaa. Lisäksi miehet eivät painottaneet nykyisten kaupunginosien kehittämisessä virkistysalueiden käyttöä lähialueilla yhtä paljon kuin naiset.
- Nuoremmat painottaisivat jonkin verran enemmän asuinrakentamisen sijoittamista nykyisten asuinalueiden yhteyteen, kehittäisivät kaupunkia kestäviin liikummuotoihin perustuen ja näkisivät kaupungin tiiviimpänä ja korkeampana kuin vanhemmat vastaajat.

0 % 10 % 20 % 30 % 40 % 50 % 60 % 70 % 80 % 90 % 100 %

0-20 21-40 41-60 61-80 81-100

Yleiskaavan valinnat

Huomioita

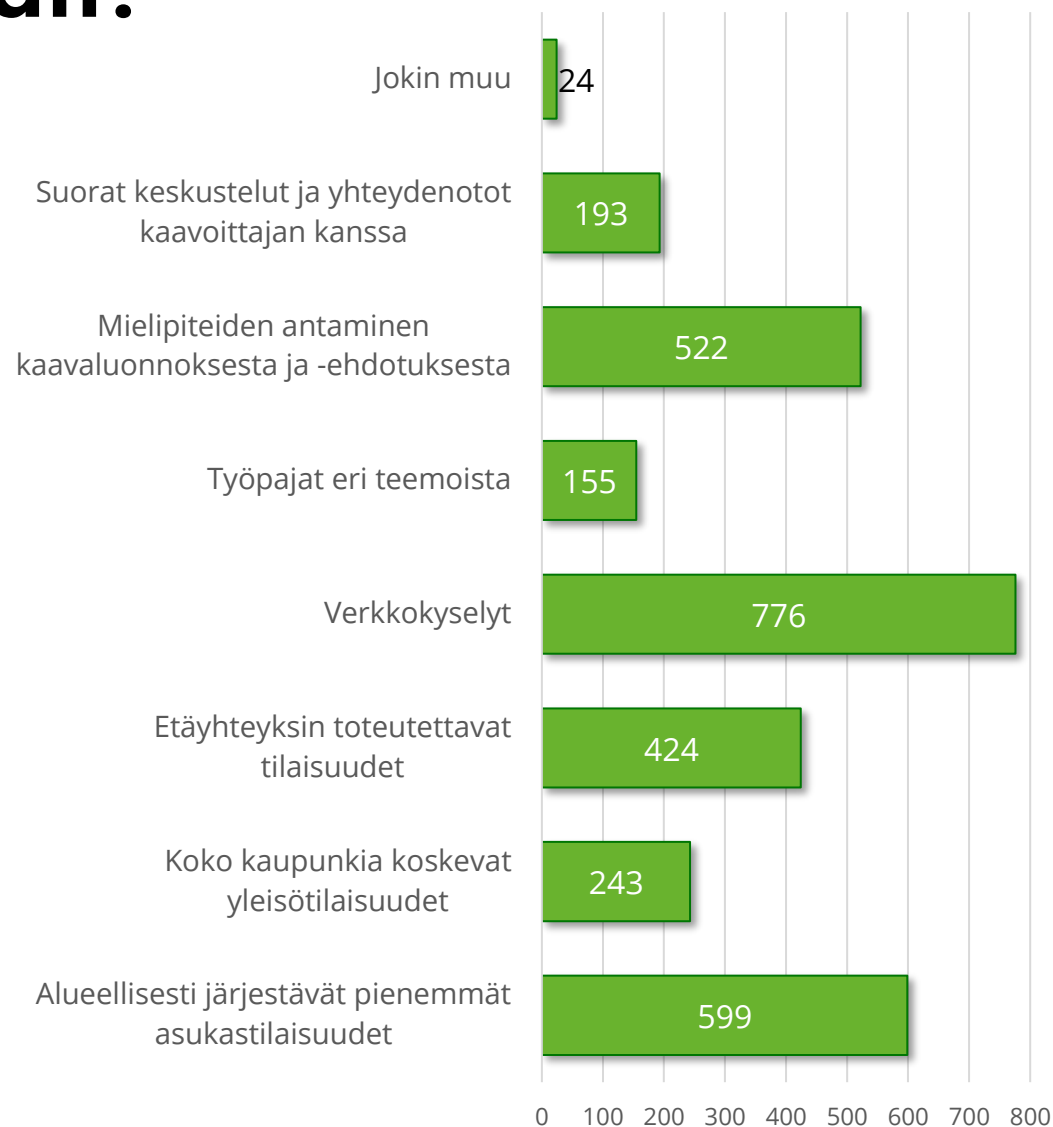
Selvä enemmistö vastaajista kehittäisi kaupunkia pääasiassa kestäviin liikkumismuotoihin, eli kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen perustuen. Kävelyyn, pyöräilyyn ja joukkoliikenteeseen pohjautuvaa kaupunkia kehitetään yleiskaavassa maankäytön ohjauksen keinoin. Esimerkiksi houkuttelevan joukkoliikenteen luomiseksi tarvitaan riittävää väestömäärää riittävän keskittyneesti joukkoliikennereittien varrelle. Kävelyä ja pyöräilyä yleiskaavatasolla edistetään sijoittamalla asumista kävely- ja pyöräilyetäisyyksien päähän palveluista. Nämä yhdessä usein tarkoittavat, että kestävään liikkumiseen tähtäävää yhdyskuntarakenteeseen pyritään nykyisiä alueita täydennysrakentamalla ja kaupunkirakennetta tiivistämällä.

Vastaajista enemmistö sijoittaisikin uutta asuinrakentamista enemmän nykyisille asuinalueille kuin uusille. Mutta toisaalta enemmistö haluaisi kaupunkirakenteen ja rakentamisen olevan enemmän väljää ja matalaa ja vielä selvempi enemmistö ei valitsisi täydennysrakentamista, mikäli se tapahtuu lähialueiden virkistyskäytön kustannuksella. Ne vastaajat, jotka valitsivat kestäviin liikkumismuotoihin perustuvan kaupunkikehittämisen painottivat tiivistä ja korkeaa kaupunkia jonkin verran kaikkia vastaajia enemmän (40 % vs. 33 %) sekä painottaisivat asuinrakentamisen sijoittamista nykyisten asuinalueiden yhteyteen kaikkia vastaajia enemmän (60 % vs. 52 %).

Miten osallistua yleiskaavaan?

- Kyselyssä kartoitettiin, mitä osallistumistapoja vastaaja piti hyvinä yleiskaavan osallistumisen näkökulmasta. Ymmärrettävästi verkkokyselyt nousi suosituimmaksi tavaksi. Lisäksi alueellisesti iso osa vastaajista piti hyvinä tapoina alueellisesti järjestettäviä pienempiä asukastilaisuuksia sekä mielipiteiden antamista kaavaluonnoksesta ja -ehdotuksesta.
- Huomionarvoista on, että selvästi useampi vastaaja piti alueellisia asukastilaisuuksia sekä etäyhteyksin toteutettavia tilaisuuksia sopivina tapoina koko kaupunkia koskeviin yleisötilaisuuksiin verrattuna.
- Suorat keskustelut ja yhteydenotot kaavoittajien kanssa sekä työpajat eri teemoista eivät saaneet laajan vastaajajoukon kannatusta. Toisaalta nämä ovatkin tyypillisesti tapoja, joilla tavoitetaan määrällisesti vähemmän ihmisiä mutta joilla on mahdollisuus keskittyä syvällisemmin yleiskaavan aiheisiin.
- Lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus antaa avointa palautetta myös osallistumiseen liittyen:
  - Ehdotettiin erilaisia osallistumismuotoja: raadit, kaavakävelyt, ständipisteet tapahtumien tai eri palveluiden yhteydessä.
  - Tiedotukseen toivottiin panostettavan ja kohdennettavan (mm. sähköpostilistat). Kaavasta toivottiin tietoa myös erityisesti alueellisiin lehtiin eli Keskisuomalaiseen ja Suur-Jyväskylän lehteen.
  - Epäiltiin vaikutusmahdollisuuksia ja omien toiveiden huomioimista kaavassa.

Muu palaute

Kyselyn lopussa vastaajilla oli mahdollisuus jättää avointa palautetta, ja avointa palautetta jättikin yhteensä 173 vastaajaa. Alla on kuvattu teemoittain, millaisia asioita palautteessa nousi esille.

Autoilu ja liikenne

- Autoilun puolustaminen monesta eri näkökulmasta: kylmyys, etäisyydet, huono julkinen liikenne, eriarvoisuus, päästöttömien sähköautojen lisääntyminen.
- Uudet liikenneratkaisut: Ruuhka-alueiden liikennejärjestelmien uudelleenjärjestely, Vapaaherrantie-Tourula alue, Mattilanniemi, Hippos, Rajakatu, Palokan orsi.
- Uudet liikenneyhteydet alueiden välille sekä keskustan kiertotie.

Julkinen liikenne

- Julkisen liikenteen kehittäminen varautumalla kasvavaan väestöön.
- Varautuminen raitioliikenteelle.

Luonto ja virkistys

- Luonnon monimuotoisuus ja ekologisuus koetaan tärkeänä.
- Rakentaminen tulisi keskittää jo valmiiksi rakennetuille alueille luonnon ja metsien säilyttämiseksi.
- Tiheää rakentamista vastustetaan ja rakennettuun tilaan kaivataan enemmän vihreyttä (puistoja/puita).
- Ilmastomuutos: vihreä infrastruktuuri viilentää kaupunkien ilmaa ja sitoo kosteutta.

Kulttuuri

- Toiveena kulttuurin ja taiteen huomioiminen yleiskaavassa.
- Kulttuuri- ja perinnemaisemien säilyttäminen/aluetta kunnioittava kehitys.

Yksittäisiä alueita koskevia toiveita ja kehitysideoita

Kannustusta rohkeisiin päätöksiin kaavoituksessa!

JYVÄS-
KYLÄN
YLEIS-
KAAVA
2050